

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 . (6 .)
Negyedévre.....	6 . (3 .)
Egy hóra.....	2 . (1 .)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 . (5 .)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

Egy röpiratról.

Irtá: Kalmár Antal dr.

Kolozsvár, június 2.

Mikor Balogh Ádám, Rákóczi híres portyázó vezére fakó lován, a »Murzán« a Lajtha vizét átúszta: a Lajthán tul is csak kuruc generális, csak Balogh Ádám maradt. Ki is vágta büszkén: Balogh Ádám a nevem! — Ha vitéz vagy, jer aelem. Mondta is kevélyen:

„A császárt hogyha kiinn kapom:
Hacsérosit levágom, —
Magát is megszálajtom,
Bécs várába futtatom.”

Pedig az a császár: a magyarok királya volt. De hát hiába: ha a magyarok királya Bécs várába veszi magát, akkor 54-féle cím közül már csak császár lesz az ő legigazibb címe. Még Mikszáth Kálmán szerint is, ha a Lajthán átmege: akkor királyi szívet legott kicseréli a császári szívre. Most is itt hagyott a magyar király bennünket s visszamegy Bécsbe: császárnak. Az »allerhöchste sejour« tán 12 napig tartott. Összel is majd eddig tart s a »sejour« minden napjára adunk a királynak körülbelül fél millió koronát s ennek a fejében gyönyörködünk a Mátyás-palota ormára föltűzött fekete-sárga zászlóban és elmerengünk a Gotterhalte ringó dalaiban. Mein Herz; wass willst du noch mehr? Régen megírtam, most is mondom: kár az olyan kocsi után futni, aki nem vesz föl bennünket s világi perszóna módjára: kínálgatjuk magunkat, ha nem kellünk.

Azonban félre a szentimentális-kodással, amikor kezünkben van egy derék kis közjogi munka: Itt a király. Irtá Kállai Emil. Ovidius módjára Kállai is megírhatná a metamorfózist — itt volt a király.

Aktuális közjogi munka ez, ahol Kállai nem az epekedések sülyesztő talajára, hanem a magyar közjogi biztos talapzatára állva bizonyítja be, hogy a magyar királynak a magyarok között kell lakni. Meleg tárgyszeret, bőséges ismeret és biztos közjogi tudás nyilvánul meg a művecskében, amint róla után rónákat szántogat a magyar Corpus Jurisban. Valóban fiatal közjogiróknak alig lehet ajánlatosabb mód-

szert ajánlani, mintha az „alkalmazott” közjogi művek kikerülésével egyenesen a Corpus Juris rengeteg anyaghalmozásának ősforrásából merítenek ismereteket és tudományt s azt judiciális eszükkel dolgozzák fel. Így tesz Kállai is s az idézett dekretumok egész tömegével bizonyítja be, hogy a magyar királynak vagy legalább is a trónörökösnek az esztendő nagyobb részében Magyarországon kellene lakni. A közjogi tanulmány minden sorából a Corpus Jurisban való jártasság domborodik ki, akár a Habsburg-házbeli királyaink korából citálja döntő közjogi dekretumait.

Kétségtelen, hogy ezek a közjogi törvények se el nem avultak, se el nem törlődtek, teljes épségükben állanak azok fent most is, de hiába: az már Magyarországnak négy százados fátuma, hogy a törvények első sorban a királyi hatalom részéről ne tartassanak be. És hiába bizonyítja be Kállai napnál fényesebben, hogy a királynak egész halom közjogi törvényeinknél fogva az országban kellene lakni: a »sejour« azért mindig csak napokra fog terjedni.

Kállai azonban nem követel, csak óhajt, csak szeliden, tudósan idézi a közjogi törvényeket; pedig ha a magyar udvartartásra pénzt ad a magyar nemzet, azt a jogunkat, hogy követelhesse is: senki se harcolhatja el tőlünk s követelhetnénk (Kállai bizonyítja be), hogy a Habsburgok is leljék már egyszer honjukat a hazában.

Am az ország szívében a magyar királyt és a magyar király nemzeti életét szemünk hiába keresi, lelkünk hiába sóvárogja. A budai várkastély fenséges helyéről négy száz esztendő óta üresen és néma lemondással bámul a Dunának elsuhanó habjaiba.

Bámul — és lemond! Nincs itt nemzeti élet, „a hol hajdan szebb élet volt! Buda fuit! Non est! Gemebundus vade viator!

Kállai röpiratában fölveti azt a közjogi eszmét, hogy a magyar királyi udvar reaktiválása alkalmából el kell dönteni azt a kérdést is, hogy az osztrák kormánynak érdekében áll-e Magyarországon a mi királyunk, illetve az ő császáruk személye körül új miniszteri állást

létesíteni abból a célból, hogy ő felségének a magyarok között való időzése alatt az osztrák kormánynak legyen képviselője a király, mint osztrák császár személye körül épűgy, mint ahogy a magyar kormány tagjai közül is van most egy Bécsben székelő magyar miniszter a király mellett.

Kállai ezt az eszmét valószínűleg a közjogi szimmetria kedvéért veti föl. Eltekintve azonban attól, hogy ez nem a mi dolgunk: közjogi szimmetriákat nem akarhatunk. Van már részünk belőle bőven, a dualizmus, a paritás szimmetriáiból. Ha az Isten ver bennünket: ez a közjogi szimmetria kezében az ostor. És elvégre is: annak az osztrák császárnak a magyar közjogban turkáló elég Bolffrasai, hogy uruk tanácstalanul ne maradhasson. Hogy még több Bolffras legyen: ezt mi nem akarhatjuk még a közjogi szimmetria kedvéért sem.

— Az obstrukció. Egyik aradi lap, a Függetlenség, meginterjúvolta dr. Barabás Bélát a helyzet több kérdéséről s főleg az obstrukcióról. Arra a kérdésre, hogy meddig győzi az obstrukciót az ellenkező? ezt felelte Barabás: Tovább, mint a mennyi időre szükség van, hogy a nemzet jogait győzelemre vihesse. Még az általános vitához is van nyolc-tíz szónokunk; azután hatvanál több határozati javaslat kerül sorra és mindegyiknél heves, hosszantartó szóharc lesz újból. Ha az sem volna elég, ott van a névszerinti szavazás, végül pedig a katonai törvényjavaslat részletes tárgyalása, a mikor az obstrukciós küzdelem legeljáról kezdődhet. Ilyenkor nincs rá kilitás, hogy az idén teljék erre az időből aztán pedig már ugys tárgyalanná válik, mivel csak erre az évre szól ez a javaslat. Jövőre a nemzeti követeléseket már belefoglalnák a tervezetbe, mint: a magyar címert és jelvényeket, továbbá a magyar fizeteknek hazai ezredkekre való áthelyezését is. Bár a függetlenségi párt minden körülmények között ellenzi az újonclétszám emelését, de ilyen formában már nem lesz olyan elkeseredett a küzdelem, mint a mostani.

Egyébként — fűzte hozzá Barabás — a kormány már nem makacskodhat sokáig, mert a lejáró külföldi szerződések munkára serkentik s minthát itt Ausztria eleven érdekéről van szó, gyors tempóban fog az utból félretolni minden akadályt.

len érintkezési pont közöttük, de ez is elegendő volt Annuskának arra, hogy szívének összes érzéseit Albertnek szentelje.

Ama emlékezetes bált követő farsangban azonban Annuska belekerült immár az eladó leányok életeinek zajgó forgatagába. A mama azt tartotta hogy olyan szép leányt, mint Annuska, nem szabad üveg alatt őrizni. Sőt ellenkezőleg: mutogatni kell, hogy meglássák, megszeressék és asszonyul vegyék.

A papának ugyan nem igen tetszett ez a dolog de a mama, ki szintén még csak most közelgett a 40 év felé, sem vetette meg a vídám életet. Így történt, hogy Annuska 17 éves korában kiállított a piacra. Arra a piacra, amelyen azt mondják a leányok: légy kedves, szeretetreméltó minden fiatal emberhez, kinek legkevesebb 4000 korona jövedelme van, mert sohasem tudod, hogy melyik hordja a frakkjában a részre szánt karika gyűrűt.

S a farsang kezdetén megindult a rettenetes hajszá Annuska hamarosan ismert tündére lett a báli terem parkettjeinek. Panasza ok nem volt. Mindig nagy udvar támadt körülötte ha valahol megjelent és rendszeres halálra-fáradtan érkezett haza mert amint elkezdett táncolni az első táncot, attól fogva — a szünőrák kivételével — egy pillanatra sem ültetett vissza a mama mellé, kire a szünőrák után szintén jutott a táncból egy-egy forduló.

Ugy látszott, hogy Annuska nagyon boldognak érzi magát így, ebben az életben, pedig valójában csak akkor volt boldog, ha Körösy is ott volt valamelyik mulatságon és azzal járhatta. A szédületes keringő vagy a szilaj, tüzes csárdást. A mamának fel is tűnt, hogy Annuska akárhányszor előnyben részesítette Albertet a többiek felett. Éles szeme meglátta vele, hogy leánya szívében mind erősebben pralomra jut a szerelem. S ez a mamának nem igen

Dr. Fabinyi Rudolf jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, június 1.

Egy tudós ünnepelt vasárnap városunkban. Tudóst ki huszonöt esztendeje ül a kolozsvári tudomány egyetem katedráján s ki e huszonöt esztendő alatt a fiatal kor azelőtti esztendeivel együtt a tudománynak, a világosság harcterének s a tudományos ifjúság nevelésének szentelte. S jól jegyezte meg a vasárnapi ünnepség egyik szónoka: Fabinyi Rudolf most láthatja, hogy nem élt hiába. Nevét most kitűnőhettelettel betűkkel jegyzi fel a kutató tudomány története, melynek valóban egyik általánosan ismert és elismert bajnoka, sőt lelkes vezérfele s a mi mind-ezeknél százszorosa több: oly kapcsolt tudott teremteni maga és tanítványai között, melyeket a legnagyobb ellenfél, az idő sem téphet szét soha. Azt a tiszteletet, szeretetet, rajongást, a mivel dr. Fabinyi Rudolfon csüggenek tanítványai, szó el nem mondja, toll le nem írja. Látni kellett vasárnap, a mikor elzarándokoltak messzi földre szakadt hallgatói, a mikor eléje járultak a jelenlegi tanuló valamennyinek szemében oly fűi hűség, oly mesés ragaszkodás, hogy ha másért nem, ezért föltétlenül irigységgel kell a tudósra rápillantanunk. Ez tette a vasárnapi ünnepet oly fonségesen szép és felejthetlenné. Ez a nap nyomot kell hogy hagyjon minden jelenlét szívében s ha a hivatalos fórum sok kiesinynek bőven osztogatott elismerkegye e kiváló, ragyogó munkásságu tudós-nak egyelőre nem is jutott ki, bőven, sokkal bővebben kárpótolja őt, úgy hisszük az a szeretet, az a megindító ragaszkodás, az a becsülés és tisztelet, mely a vasárnapi ünnepen a tanítványok, a kollégák, az ország összes gyógyszerészei és Kolozsvár városa részéről oly elematáris erővel kifejezésre jutott.

Az ünnepség lefolyása a következő volt.

A diszközgyűlés.

Az ünnepségeket a kolozsvári egyetem gyógyszerészet tanhallgatók segélyegyletének az egyetem aulájában tartott diszközgyűlés vezette be melyen az egyetemi polgárság nagy csoportján s a jubiláns professzor csaknem teljes számban megjelent tanártársain kívül ott láttuk városunk társadalmának minden számottevő tagját, a katonaságot s az erdélyi arisztokrácia képviselőit, míg a karzatot elegáns hölgyközönség, töltötte meg Dr. Udránszky László egyetemi tanár, a segélyegylet védnöke üdvözlővén a megjelenteket, délelőtt fél tizenegy órakor a diszközgyűlést megnyitotta s kijelölte az egyet négy tagját, hogy az ünnepelt tanárt a megjelenésre fölkerjék. Pár perc múlva a ki-

tidőttekkel belépett a terembe dr. Fabinyi kit megjelenésekor oly hatalmas élénzés üdvözölt, hogy szinte megrázkódtak belé az egyetem hatalmas falai, Miután a tudós tanár díszhelyett elfoglalta Jeney István ifjúsági rendező bizottság elnöke mondott csinos beszédet, Meltányolván a jeles tanárnak az ifjúság nevelése s tudomány ösztönük fejlesztése körül szerzett érdemeit, dr. Donáth Géza a vegyészek nevében üdvözölte a jubilánst s tartalmas magvas beszéde élénk hatást keltett. Beszéde végén a vegyészek díszes albumot adtak át dr. Fabinyinak. Lakatos Géza a tanárjelöltek, Sárdy Elemér az orvostanhallgatók, Péterfi István, a kolozsvári egyetemi kör, Eibach Kornél, a budapesti gyógyszerészetanhallgatók segélyegylete, míg dr. Issekuta Hugó egy. magántanár a volt tanítványok nevében szólottak dr. Fabinyihez s előbbieknak az ifjú hév, utóbbinak a tapasztalatokban telt évek során megérett ragaszkodás hangján elmondott beszédét a tetszés zaja s az élénzés többszörösen megszakította.

Ezután dr. Schilling Lajos ez idei rektor tolmácsolta az ünnepelt előtt a tanártársak, az egyetem tanácsának üdvözlését, mire Szvacina Géza, Kolozsvár polgármestere igazán szónoki tüzzel ecsetelte azokat az érdemeit, melyeket a nagynevű professzor a város kulturális és közegészségügyi fejlődése érdekében szerzett. Zboray Béla, mint az országos gyógyszerészegylet elnöke, Dr. Endre a budapesti gyógyszerészek testületének, Tandec József viszont a kolozsvári gyógyszerészek nevében vázolták azokat a hervadatlan sikereket, melyeket dr. Fabinyi Rudolf a gyógyszerészek érdekében s a gyógyszerészművelődés nevelése körül elért. E szép beszédek ösztöne, mely hatást keltettek s befejezőskor alig akart csillapulni a taps és élénzés.

Most Beusdth Kálmán az ifjúsági segélyegylet elnöke, rövid, meghatót szakva foglalt bevezetés után olvasta föl a segélyegylet kezdeményezésére az ifjúság gyűjtését folytán Dr. Fabinyi Rudolf nevére létesített háromezer koronás alapítvány alapítólevelét. Ez alapítvány kamatai szorgalmas gyógyszerészetanhallgatók segélyezésére szolgálnak. Az alapító-levelé egy példányát díszes faldobozban, viharos élénzés között nyújtották át az ünnepelt tanárnak.

Ekkor emelkedett szólásra dr. Fabinyi s zugó taps után a következő, élvezetes, érdekes, művészettel megkonstruált beszédet mondotta, mely magában foglalja egy ideális professzor egész ideális programját s mely csodálatosan fényes világát tárta elénk a tudós tanár egész lelki életének.

diplomával a kezében feleségül vesz Annuskát.

A leány boldog volt, mikor megkapta Albert levelét. Egyáltalában nem sajnálta, hogy vége szakadt annak a nagy mulatozásnak, mely testileg-lelkileg olyanira kifárasztotta. Sőt örült neki mert így nem zavarta gondolataiban semmi sem. Gondolatai pedig mind oda szállottak Alberthez, akit most már nagyon ritkán látott. Az utcára a legutóbbi esztendőben ment ki, a színházi bérletet is átadta másnak; ugy, hogy valóban alig maradt meg más, a mi biztató volt szerelmükre, mint néha néha-ha a függöny mögül egy-egy pillantást váltottak.

Levelét nem mert írni ismételve, mert félt, hogy erre előbb-utóbb rájöhetnek. A gondolatok, az emlékezés ellenben szabadon csaponghattak és ezt a kedvezést ki is használta Annuska teljesen.

Az édes anyja azt hitte, hogy helyes eszközt használt, midőn a leányt úgy-szólván elzárta, elrekesztette a világtól. Az ismerősöknek ugyan feltűnt, hogy egyszerre elmaradtak mindenünnen; volt olyan, ki a mama bizalmára méltatott és szörnyűködve elbeszélte az esetet; de a legtöbbször különféle ürügyeket hozott fel, amelyeket természetesen nem igen hittek el az ismerősök, de azzal a mama nem igen törődött.

A tél hátralévő része tehát meglehetősen egyhanguan telt el. Annuska érzelmeiben nem igen állott be változás: úgy érezte Albert nélkül sohasem lesz boldog és hajlandó volt türelmesen kivárni azt az időt, amidőn Körösy mint kőrőlphet fel.

Különböleg azonban óvakodott bármit is elárulni szíve érzéseiből. S épp ezért teljesen el tudta ámitani a szüleit, akik mind nagyobb megnyugvással örvendtek azon, hogy Annuska szívének első vihara lecsillapodott és nyomtalanul megszűnt.

TÁRCA.

Az őszvérek.

Hallgassatok ide! A minapán
Phaedrus meséit átolvasgattam.
Szemem egy kis meséskén megakadt.
Le is jegyeztem a szép szavakat:

Két őszvér, zsákkal megrakott,
Az uton együtt ballagott.
De míg az egyik árpat cipele,
A másik zsákja pénzzel volt tele.
Ki pénzt vitt, nagybüszkén megyen,
Kis esengettyűjét egyre rázza,
Míg árpat szállító barátja
Mellette ment szép csendesen....
Am rablók törtek im elő
S a pénzes zsákok cipelő
Ott pusztul el a pénz miatt,
De nem bántják a másikat...

Ha majd hőselkű férfiak
Bátran elébünk állanak
S kemény szóval kérdőre vonják,
Zsákjába hogy ki, mit cipel:
Ki hitvány munkabérvél,
Tovább alig üzhette gondját
S vagyonnal nem kérkedhetik:
Bizonyosan fölmentetik.
Nem így a rest, tétlen herék,
A kik sosem munkálkodnának,
Gyümölcsét ám a dolgozásnak
Nyugodtan végig élvezék!
Ha majd ezeke rákiáltnak,
Hadd mondják meg, mit dolgoznak
Meglátjuk őket, mint remegnek,
Hazudni — itt — még ők se mernek.

De restelik bevallani,
Hogy nem csináltak valami
Nagyot, dicsőt, szepet, nemest,
Jutalmazásra érdemest,
Ellenkezőleg, esupa rútat
Okoztak ők, a nyomorultak,
Tehát az ítélő nekik
Ekkép ki is hirdetteük:
„Tíetek a bűn és a vétek,
Hogy mit az ember ki talált,
Áldás helyett átokra vált.
S mindez miért? hogy a tunya, a lomha,
Gyűjthesse annál bátrabban halomra,
Mit megváltónak hittetek, a pénzt!”
— És elnyeri a méltó büntetést...

Szemerjci László.

Az asszony

természetrája.

Irtá: Herczeg Jenő.

IV.

Az első vihar.

Az első bál édes és akkor feledhetetlennek látszó emlékei, hamarosan elmósodtak az egymást követő események ereje által. Egy évi szünet állott ugyan be Annuska életében, mely alatt nem történt semmi, mi jövőendő életére befolyással bírt volna. Ez az év ugy tel el, mint a hason-korú leányoknál rendszeresen. Minden jobb képű ifjút figyelmére méltat e korban a leány s öntudatlan naivitással, szemébe néz bármelyik bátran, merészen, anélkül, hogy egyebet gondolna mint azt, hogy „ni, ni ez egy csinos fiu!”

Annuska sem volt mentes ezektől a gondolatoktól, de szíve belsőjében Körösy Albert képét őrizte. Pedig ama bál óta, nem is beszélt vele. Találkozott vele gyakran az utcán, látta sokszor elhaladni ablakuk alatt: ez volt az egyet-

Dr. Fabinyi Rudolf beszéde.

Nem jött meglepetésszámba és mégsem találok megfelelő szavakat, hogy méltó kifejezést adhassak a megindultság azon részének, mely elfog, mely ez órában átjárja egész valóm. Azt kérde megamatol, mit tettem? Micsoda érdemeket szereztem, hogy ez az elismerés, ez a hála, ennyi dicserő és magaslati szó, mely szeretettel ragyogó fényes mondatokba foglalva jut osztályrészemül, avagy az a vonzalom, mely 25 év óta tanítványaimhoz kötött, az a meleg érdeklődés, melylyel munkájukat, természetudományi gondolkodásuk fejlődését, szellemi látókörük tágulását követtem, szíveikben mindmegannyi gyóntatás seppé alakult, a mely most összefolyik, a szeretet tündöklő tengerében fürösztö lelkemet. De hiszen nemcsak ők, jelenlegi és volt tanítványaim, mások is, szeretve tisztelt pályatársaim, ez előkelő város közönsége a közéletünkben jelentékeny szerepet vívó országgyűlésen és különféle fórumokon és képviseletének ajkáról küldik felém a legmegegyelőbb hangú üdvözlést. Mivel érdemtelmet ez ki? Talán csak nem azzal, hogy a kegyes végzet megengedte, hogy 25 év óta hirdethessem a kémiai tudomány igéit, hogy lelkes hallgatóságomnak néhány érzet vezethettem be a tünemény világ csodáit, rejtélyeinek bűvös országába, hogy reámutathattam arra az útra, amelyet követve a legbiztosabb és legnagyobb örömeinkben részesedhetek, a természet igazságainak törvényeinek a kutatása és megismerése által. Nem, az nem lehet az ok, hiszen azért én magam voltam mindig a legjobban megfizetve. Munkám élvezet, örömet adott, lelkemet megfijító gyönyörűséget, sőt a szakmában nem önthető boldogító érzést akkor, mikor a tudomány határait, a nagy kérdések s most és örökké megoldhatatlan rejtélyeinek előtt tanítványaim előtt áhitattal megállva az idelettség, a meggyőződés varázslatát láttam felvilánni a szemben, megnyilatkozását annak, hogy végső tudósnak korlátaitul és messzire a végtelenbe emelkedik lelkünk a természet buvár hitének megingathatlan meggyőződésének szárnyain. Hol hát a megfijetés? Talán a tudomány ismeretek abszolút becsében? Vagy talán azok közlése, tanítása módjában rejlik a siker titka, ha ilyenről egyáltalán beszélni lehet. Nagy abszolút becsű igazságot igen, nyújtottam nem egyet, de a nagy igazságoknak csak közvetítője, tolmácsa voltam és nem megalkotója. Dicserő érték semmikép sem illehet. Ifjúkori álmaimban láttam ugyan az olimposzi magaslatokat, de az csak álom, ábrándkép maradt; édes otthonomat tanítványaim meghitt körében találtam meg. (Zugó éljen és taps.) Ennek az otthonnak a berendezése, kellemessé tételére törekedtem mindig. Ehez alkalmaztam az előlegzett bizalom birtokában, melylyel ifjú barátait megajándékoztam, könnyű volt a berendezkedés. Azon voltam, hogy lehetőleg sokkal hozzájáruljak, abból a kevésből, a mit magam megszerezhettem és hogy elfogadják, hogy használják, tetszetős rokon-szenves aláírt ígéreteknek nekik adni inkább ösztönöszerű intenció, mint szabatosan körvonalozott rendszer, vagy többé-kevésbé merev schéma volt ebben a vezérem. Az tanított meg, hogy bele kell nyulni a mindennapi élet forgatagába, fölítani annak a tudományhoz való sokféle vonatkozását, eleven színekkel ecsetelni a kémia hődőt, átalakító befolyását az iparra, a mezőgazdaságra, példákkel megvilágítani azokat a fontos szolgálatokat, a melyeket a közegészségügynek, az orvosi tudományoknak tesz, reámutatni a kémiai intenzív művelő műveletek vagyonsodására s az általános kultúrának ezzel kapcsolatos emelkedésre, valamint az élet biztonságának és kényelmének fokozására, arra a befolyásra a mit élet és világnézeteink alakulása gyakorol. Ha így járok el, azt sugta vezérem, akkor remélhetem s ebben a reményben nem is csalokoztam, hogy figyelem, érdeklődés tárgyává tehetem azt, a mit adni akarok, mert gondolkodásra fogja készíteni, maradandó nyomokat fog hagyni lelkükben és élő, használható szervévé válik fiatal barátainak.

De hát van-e ebben valami érdem? Hisz a pusztá kötelességszerű parancsok ez mindenkinek, a kit a végzet annak a felelősségterhes állásnak a betöltésére szöli-tott, hogy nemzedékek gondolkodására, fel-fogására, szellemi fejlődésére és anyagi gyarapodásuk fölfeleire gyakoroljon valamelyes téren irányító befolyást. Nem érdem az, hanem kizárólagosan csak kötelességtudás.

De nem nevezhető érdemnek az sem, ha a tanár, tulajdonképeni szoros feladatán kívül oda is igyekszik hatni, hogy részint a sikeres működés és jelzett eredmény, részint az erkölcsi egyén érvényrejutását egy vagy más irányban megnehezít, olyan természetű akadályok is elháríthatassanak, a melyeknek eltávolítása közvetlen feladatát nem is képezi.

És nem tekintem érdemnek azt sem, ha feladatunk teljesítését úgy fogjuk föl, hogy az nemcsak a fennforgó viszonyok és adott körülmények által megszabott korlátok belüli kell, hogy érvényesüljön, hanem azon korlátok tágitásában, sőt lehetőleg a korlátok határain túl is.

Bármely oldalról és bármire tekintsek is vissza 25 éves tanári működésemmre, nem látok sehol semmi olyast, a miből jogot vélhetnék meríteni külön elismerésre, de legátalábbról sem arra, a lelkem mélyéig ható kitüntető megtiszteltetésre, a melyben ma részesülök.

Azonban úgy jött, ám legyen, meghajtom előtte. Tudom, hogy nem engem illet meg, hanem azt az eszményt, melyet közösen szolgálnak, a tudományt, a melynek itt egyik szerény képviselője vagyok. Az ő nevében fogadom és szívem mélyéből hála-lásan köszönöm. A magam részéről nem viszonzozhatom egyébbel, mint azzal az igér-rettel, hogy leghőbb igyekezetem lesz oda terekedni, hogy azt a kis időt, mely még

rendelkezésemre állhat, úgy használok föl, hogy a tanári feladatomat, szeretett tanítványaim hasznát, tudományos és erkölcsi érdekeit minél hűvebben szolgálja.

Majd az idejövetelekor itt talált nehéz állapotok jellemzése, jeles elődjének méltatása, a földért viszonyok ecsetelése után így folytatta beszédét:

Hogyan fejezzem ki hálámat az én kedves munkatársaimnak. Legfőbb vágyam, vajha sikerülne, hogy a megújított intézethez méltó munkálkodást ignorálhassam még velük együtt kedves munkatársaimmal, a kiknek oly sokkal tartozom. Az ő lelkes segítségük, a tanító, a tudományos munkálkodás feladatainak könnyítése meg az én munkámat, tette egyáltalában lehetővé azt, hogy az intézet működési körét, új, meg új területekre terjeszthesse ki.

Kezdetben dr. Koch Ferenc, dr. Gáspár János segítő társaim a Vegytani Lapok kiadásában, majd dr. Jahn Károly, dr. Nyiredy Jenő és a szép reményeket kora sirájába vívó dr. gróf Csáky József, aztán több mint másfél évtized óta dr. Nyiredy Géza és dr. Ruzicska Béla tanár urak, akikhez legjobban dr. Orient Gyula és dr. Donáth Géza urak társultak, osztottak velem e munkában, segítettek azoknak az eredményeknek elérésében, amelyek a vegytani intézet 25 éves történelméhez fűződnek. Hála és köszönet segítőtársaiknak kiváló baráti közremunkálkodásukért, — hála és köszönet volt és jelenlegi kedves tanítványaimnak, akiknek bizalmát, szeretetét megnyerni szerencsés voltam, a legnemesebb és leg-szebb kincseket, a melyeket a tanár hivatása pályáján csak elnyerhet. Ezek a kincsek (buzdítták) kitarásra, sokszor nehéz munkájában fölélszik reményét a sikerre, mikor elcsüggedt; örömeink, meglepődésének ők képezik szülőforrását; a nemes kincsekre méltán büszke lehet. Hála és köszönet a szívhez szóló szavakért, a megtisztelő megemlékezésért, amelyek tisztelt képviselői, egykori tanítványom, most tanítótársam, kedves barátom és a jelenlegi ifjú nemzedék ékesen szóló képviselői kifejezést adtak. Hogyan fejezzem ki hálámat azokért a felette megtisztelő szavakért, a melyekben engem az orsz. gyógyszerészeget nevében, annak mélyen tisztelt elnöke, a gyógyszerész-kar erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdításában évtizedek óta lankadatlan kitarással, meggyőződéssel egész erejével, szíve meglével, fáradhatatlanul munkálkodó vezérfele, — s azért a meglehetősen üdvözöl beszédért, a melyben a budapesti és kolozsvári gyógyszerész testületnek a szó és tett megjelölt egyaránt érdemű munkásságát kifejtő tisztelt képviselői részesítették. Ha van mód mellyel ezt, hacsak némileg is megtalálhatom, úgy az nem nyilvánulhat másho, mint annak a törekvésnek meg fokozatosabb érvényesítésében, hogy a kolozsvári tud. egyetemet felkereső fiatal gyógyszerész nemzedék oly kiképzésben részesüljön, hogy olyan gyógyszerész mestereket adjon az életnek, akik tudományos és gyakorlati ismereteikkel valamint erkölcsi egyéniségük szívalyál örögsíték a gyógyszerészi kar tekintélyét, hogy hív harcosai legyenek a életnek (viharos éljen és taps) a fürdők első sorban is a közegészségügyben oly fontos szerepet vívó gyógyszerészi karnak régóta vajdó életkérdését, kedvező megoldásra jutni segítsék (Éljen és taps.)

A Kolozsvárra hívó szó 26 évvel ezelőtt, a nagy metropoliban, Párisban talált engemet. Félévi ottartózkodásom emlékeivel, benyomásaival eltelve érkeztem meg Kolozsvárra. A ki az akkori Kolozsvárt ismert, méltányolni fogja érzésemet, mely először elfogott. Éreztem a különbséget, éreztem azért is, mert én is, az ugynevezett idegenből bevándorolt tanárok közé tartoztam, akikre némelyek, — és nem voltak akkor éppen kevesen — nem igen nagy rokonszenvvel tekintettek. Azóta sok megváltozott. Érzelmekkel különben nem volt időm hogy sokat foglalkozzam. A hála, hogy a gondviselés egy nagy, remek működési kört nyitott meg előttem, ambícióm, hogy erőmhöz, képességemhez mérten megfelelhessen nekik, a folyton szaporodó feladat és táguló működési kör s a miben különösen szerencsés voltam, a törekvéseimet megértő és támogató rokonszenves barátoknak növekedő csoportja, a kikre itt találtam, hova tovább megkedveltették velem működésem helyét. A luxusi obelisz aranyos hyeroglifekkel díszes karsu piramisának emléke lassanként elhalványodott, helyét Kolozsvár dicső múltjának képei foglalták el, a melyekből előbb fantáziám, majd az igaz való mind realisabb alakot öltö vonásokban rajzolta meg Erdély büszkeségének fényes jövőjét, feltámadását kincses Athénének. Most már ki nem téphető mély gyökeret vert lényem e földre, melynek megszentelt helyén álmódjék örök álmukat szereltem, — kolozsvári lettem emlékeimmel, szívemmel, egész lelkemmel. (Éljen és taps.) Szeretem: büszkeséggel tölt el emelkedése és mély hálára kötelez mindazok irányában, a kik fölvirágzását szívükön viselik.

A közös érzésnek, a törekvéseknek, habár különböző téren is megnyilatkozó szolidaritása az, mely engem ma abban a kiváló kitüntetésben részesít, hogy az a férfiú, a kinek a nevéhez fűződik Kolozsvár város újkori fejlődése s a lakóinak jól fölfogott érdekében végrehajtott hatalmas alkotásoknak egész sora, Kolozsvár város mélyen tisztelt polgármestere (Általános: éljen és taps.) tolmácsolta oly mélyen megható szavakban nagyrabecsült polgártársaim üdvözlését.

Fogadják Nagyságod, fogadják tisztelt polgártársaim és fogadják a mélyen tisztelt ünnepi gyűlekezet soha meg nem szűnő hála-lásnak kifejezését, szívem mélyéből jövő köszönetemet.

Viharos, szünni nem akaró, meg-meg-újuló éljen és taps követve a gyönyörű

beszédet, mely után dr. Udránszky László elnök a diszgyűlést bezárta.

A társas-ebéd.

Délután 2 óraker nagy társas-ebéde gyűlték össze a jubiláns tisztelői, a New-York nagy éttermében, a hol mindvégig lelkes ünneplésben részesítették dr. Fabinyi Rudolf és családját. A társas-ebéden — melyen mintegy 200-an vettek részt — ott láttuk: dr. Fabinyi Rudolfot nejevel és családjával, ifj. dr. Fabinyi Rudolf, Lili, Leó és Józseffel. Ott voltak még dr. Apáthy István és neje, dr. Pataky Zoltán, dr. Richter Aladár és neje, Palkovics József altábornagy, dr. Kosutányi Ignác, dr. Udránszky László, Posta Béla és neje, dr. Szádeczky Gyula, dr. Issekutz Hugó és neje, dr. Lőte József, dr. Jakabházy Zsigmond, Szvacsina Géza, dr. Nyiredy Jenő, Wolff Bogdán, Hintz Zoltán, dr. Varságh Zoltán és dr. Deér Endre Budapestről, dr. Hintz György, dr. Czeck Dénes, Tanács József, Halász Jenő, Dávid József, Burger Frigyes, Péter Béla, dr. Ákoncz Károly, Kocsuba Emil és neje Mohács, dr. Hőncz Kálmán, dr. Laukó Béla, Péterffy Zsigmond, dr. Lechner Károly, dr. Rigler Gusztáv, Gerecsér László, Kovács János, dr. Máli István, dr. Filep Gyula, dr. Bodor Antal, dr. Purjez Zsigmond és még sokan. Ott voltak a kolozsvári egyetem összes gyógyszerész hallgatói s a budapesti hallgatók képviselői. A sajtót Petrány József, Kiss Menyhért, képviselték. Az „Ujság“ szerk. részéről felelős szerkesztőnk vett részt az ebéden.

A második fogás után Kovács István, a jubiláns jelenlegi hallgatói nevében, majd Hintz István gyógyszerész a volt hallgatók nevében emelkedett hangú lelkes felköszöntőt mondottak az ünnepeltre, amelyekre dr. Fabinyi Rudolf egy mindvégig érdekes, tartalmas toszalt választott. A tudomány és kultúra előhaladásáról beszélt, érdekes példákkel illusztrálva a felhozott tényeket. Hallgatóira ülti poharát, kiknek kívánja, hogy az „alkotás magaslátát“ elérve örülhessenek a sikereknek, melyeket a nemzetért, az édes magyar hazáért dolgozva munkájuk eredményezhet. Ezután Rosenberg Rezső mondott egy valóban szép felköszöntőt az egyetemi tanácsra és a rektorra, a melyre dr. Lőte József prorektor válaszolt az ifjúságot elítelve. Érdekes jelenet következett ezután. Kun Béla hírlapíró kollégánk, az egyetemi kör lelkes elnöke emelkedett szólásra. Kezében egy díszes ezüst serleget tartott, melynek neve mátlól kezdve Fabinyi-serleg lesz. Lebilincselő szavakkal mondja el a serleg történetét s jövő hivatását. Felolvassa dr. Richter Aladárnak adományozó levelét is, mely így hangzik:

Tisztelt Elnök Ur!

Az Egyetemi Kör 1903. évi okt. hó 3-án tartott ismerekedési estélyén megígérttem, hogy 1899-ben az Egyetemi Kör javára tett 200 koronás „Fabinyi-alapítványomat“ „Fabinyi-serleg“-gel fogom ki-egészíteni.

A serleg patinája mutatja, hogy ígé-remet meg úgy nyomban beváltottam, de vártam az átadásra alkalmas pillanatot, amely most, a midőn dr. Fabinyi Rudolf nyilvános rendes professzorságának 25-ik évfordulóját ünnepli meg az ifjúság, a holnap nappal in be is következett. Arra kérem ez alkalommal az elnök urat, fo-gadjon most már ezt a serleget az Egye-temi Kör nemes ifjúsága nevében tőlem örök emlékeztető szívesen.

Öhajtsám, hogy az Egyetemi Kör mindenkor elnöke hivatalos pohárköszöntő-k alkalmaival a Fabinyi-serleget hasz-nálja.

Ideális törekvésnek szükséges voltát ékes szavakban aligha fejezte ki valaki szebben, mint az a néhai rektor, kinek a nevét ez oknál fogva a serleg viseli s a kit az elnök ur bizonyára szívesen fog felköszönteni e serleggel kezében először. És amidőn mi már nem leszünk, em-lékeztesse még akkor is e nemes ére a jövődől ifjúságot arra, hogy a szép szokál-élettel haza szép tetteket is várj gyermekeiktől.

Mindezek beváltására emelje serlegét a kolozsvári magyar királyi tudomány-egyetem nemes ifjúságának elnöke, míg magyar él e hazán!

Kolozsvárt, 1903. évi május hó 30-án.

Elnök ur készséges híve:

Dr. Richter Aladár,
kolozsvári tud.-egyetemi ny. v.
professzor.

Majd a szavakkal avatta fel a serleget: „Utjára, hivatásának betöltésére bo-csátom e serleget és itt ezen ünnepi díszes társaság előtt felavatom a jövődől szá-mára. Ez a serleg, noha egy közlünk élő férfiúnak nevével van elnevezve, nem arra lesz hivatva, hogy egyéni kultuszt hirdes-sen, terjesszen és jutasson eszébe az ifjúságnak. Nem! a ki ezt gondolja róla, fe-lette nagyon téved, hiszen a dr. Fabinyi Rudolf élete nyitott könyv, melyből azt ol-vashatjuk, hogy nála az egyéniség mindig a közérdeket a szának és ezrek javáért fol-ytatott munkálkodás tüzeiben olvadt fel, be-vette a maga alkatelemét: a tudást, a böl-cesseget a tüze és kőhőbe és ezáltal szil-lárdabbá, állandóbbá, ragyogóbbá tette még a külföld előtt is a magyar tudomány dí-csőségét. A kik tehát e serleget majd eme-lik és vele kocintanak, nem a tömjéne-zesnek manapság divatos mesteriségét gy-a-korolják embertársukkal szemben, hanem a

Fabinyi Rudolf életének eszméi tartalma előtt hajolva meg, szólnak így: ifjaki kö-vessétek őt, mert ha őt követitek, akkor előbb visíték a tudományt, a nemzetet és közreműködőtök abban, hogy: legyen vi-lágosság!“

Majd beszéde végén ő is az ünnepel-tet éllette. A felköszöntőt hosszas tetszés s egy Fabinyit mint az adományozót dr. Richter Aladár üdvözli, percekig tartó taps fogadta. Majd kézzel-kézzel járt a díszes serleg, melynek felirata a következő:

„In honorem ac memoriam viri doctissimi eloquentiaeque antistitis Rudolphi Fabinyi Universitatis Rectoris Magnifici 1900 okt. 3.“

A vendégekre és hölgyekre Jency Ist-ván mondott felköszöntőt, míg a hölgyeket a jubiláns is külön üdvözölte egy szellemes tosztall.

Beszélték még dr. Kosutányi Ignác a tőle megszokott érdekeséggel; Roth Manó, Kovács János tanár, dr. Maly a hírneves tosztozó, dr. Varságh Zoltán a gyógyszeré-szeti sajtó nevében humorosan, Erbach Kor-nél a budapesti gyógyszerészet hallgatók nevében, Stern bepesti kiadó, Zboray Béla budapesti gyógyszerész és mások.

Erdekes volt, mikor az egyik szónok felemlítette, hogy dr. Fabinyi Rudolf a mai napon nemcsak 25 éves jubileumát, hanem születésnapját is ünnepli. Nagy lelkesedéssel és tapssal üdvözölték ezért is a tudós pro-fesszort.

Közben felolvasták a mintegy 100 sür-gönyt, melyekben az ország összes gyógy-szerészei, a jubiláns volt tanítványai el-árasztották üdvözléseikkel szeretett mesterü-ket. A sürgönyök közül a következőket em-eljük ki:

„Ügyesretettől áthatott és eredményes tanári működésének 25-ik évfordulóján, melyen üdvözöl, hön öhajtom, hogy mun-kásságát továbbra is siker koronázza. Wlassich.“

„Fogadják Nagyságod egyneked száza-dos tanári munkásságának alkalmából színte szerencse kívánatom és hazafői üdvözlétem nyilváníását. Darányi Ignác.“

Egyneked százados tanári jubileomod alkalmából elismeréssel s meleg baráti jó kívánatokkal üdvözöl Berzeviczy.“

„25 éves professzori jubileomod alkal-mából fogadd legőszintébb szerencsekívána-taimat, azon öhajtsámmal, hogy minél to-vább fejlessz ki ez után is nagysikerű és áldásos működésedet. Dr. Than Károly.“

„Sürgönyt küldötték még Ilossay mű-egyetemi rektor és sokan mások.

A kedélyes társasébdnek, mely a késő délutánig tartott, étlapja a következő volt:

Veteményes leves
Balatoni fogás, tatár mártással
Tízelt bészín, körözve
Csereznyés és almás béles
Idei liba-sült, salátával és befőttel
Parfait, piskotával
Sajt
Földi eper és csereznye
Fekete kávé.

Borok:

Palack: Czelnai som
Villányi piros
Ásványvíz.
Pezsgő: Louis Francois.

Az ebéden Pongrácz Lajos kitűnő ze-nekara szórakoztatta a közönséget.

Faklyásmenet.

Este faklyásmenettel tisztelte meg az ifjúság a szeretett professzort, ki meleg szavakkal, szintén a szeretett hangján meghat-a közönte meg a hallgatók ily nemes, pél-dára serkentő ragaszkodását.

Majd esti kilenc órára újra összegyűlt a díszes társaság a New-York nagytermé-be s vidám, kedves táncmultság fejezte be ezt a lelkes felelhetetlen ünnepnapot. — A vendégek egy része még az éjjeli vonattal elutazott Kolozsvárról.

Modern városok.

Kolozsvár, június 1.

A városok közigazgatásának valójában az volna a földadata, hogy a lakosság igényeihez mérten irányítsa a város fejlődését, s előmozdítsa polgárainak nyugodt, kényel-mes, biztos megélhetését. Sajnos, nálunk a legtöbb város adminisztrációja arra szorít-kozik, hogy a hozzá, mint közigazgatási ha-tósághoz beérkező ügydarabokat — magya-rul: aktákat — jól, rosszul elintézzék.

Menyivel más a német birodalmi vá-rosek vezetése! A német császárság minden irányban hatalmas munkát fejt ki a nem-zeti erőgyűjtésre. Mezőgazdaságát, iparát, nevelésügyét, irodalmát egyaránt harmo-nikusan fejleszti, s a valósággal tüneményserű előhaladást mutat minden téren.

A nemzeti verseny tisztos küzdelmé-ben vezérő szerepet visznek a német vá-rosek. Ösdíságukat, a hagyományos copfot egymásután dobják felre, s ifjú lendülettel alakulnak át a szó igaz értelmében vett modern városra, a mire olyan példa után indulhatnak, mint Berlin, Európa legmo-dernebb városa. Hogy az öntudatos vezetés mire képes fejleszteni a városokat, azt fé-nyesen mutatja be a német városok legkö-zelebbi 30—40 éves múltja.

A Német birodalom nagyobb — 25000 lelket meghaladó városai a végből, hogy összhangzó fejlődési irányban haladjanak, előre megállapított egyöntetű terv szerint

dolgoznak. Vezetők e végből időközönként összegyűlnek, s kevés banketkezéssel, de sokat végeznek. Az 1897-ben Karlsruheban tartott értekezleten például elhatározták Bentler titkos pénzügyi tanácsos, drezdai főpolgár-mester kezdeményezésére, hogy városaik fejlődését, — melyet az utóbbi évtizedeken értek el, tanulságos kiállítás keretében mu-talják be.

Az egyhangulag helyezett eszme kivi-telének fáradságos munkáját az indítvá-nvözóra bizták, de segítségére mindjárt 128 város vállalkozott, melyeknek a né-pessége együttvéve meghaladja a 3 milliót. A városokon kívül támogatta és előmozdi-totta a cél kivételét a birodalmi kormány és az egyes államok kormányai is, — mert hát Németországban valamikéval több ér-zék van a városok nagy hivatásának fon-tossága iránt, mint például, — hogy messz-szebb nn menjünk, — nálunk.

A kiállítás megnyitása a mult hó májusra volt kitűzve. Védnökül maga a szász király vállalkozott, a tiszteletbeli elnöki tisztet pedig Bülow gróf birodalmi kancellár és Metash, drezdai állam miniszter viselik.

A kiállítás kettős célt szolgál. Be-akarja mutatni a németországi városok köz-ségi kormányzatát minden ágazatában és megismerteti a német iparosoknak a köz-ségi közigazgatások szükségleteire szolgáló gyártmányt. Ezt a célt nyolc főcsoport szolgálja, melyek a következők:

1. Közlekedés, világítás, utépítés és ármentesítés. Hidak és kikötők, beleértve az összes mély építések, felméréseket, közúti vasutakat, stb.
2. A beépített városi területek szabá-lyozása; építkezési rendszert és lakás-ügy.
3. Művészeti, városépítési ügyek. Műépítészet, festészet, szobrászat.
4. Közegészségügy, közjótékony-ság, köz-rendezés.
5. Iskolaügy, különös tekintettel a nép-oktatásra.
6. Szegény-ügy, betegápolás, jótékony-sági intézetek és alapítványok.
7. Pénzügyi és adóügyi közigazgatás, pénztári kezelés, városi iparüzemek, földbir-tok kezelés, takarékpénztárak és kölcsön-ügylek.
8. Kezelési hivatalok és irodák beosz-tása, tisztviselői szervezet, statisztika stb.

A végből, hogy a városok kiállítása minél szélesebb mederben fölkeltsse az ér-deklődést, a német leleményesség kitálalta, hogy természetesen nagyszámú városok utca-részeket mutasson be, a melyből bárki megtanulhatja, hogy mi módon kell az ut-testet burkolni, csatornát, légszusz és víz-vezetékét, kábeleket elhelyezni, fűtőtesté-nyeket, víznyelőknákat, tűz és öntöző csa-pokat beállítani. Csoportokban mutatják be a légszusz-, víz- és elektromos-műveket, a rendőrségeket, a füst és korom elleni véde-kezeseket. Külön közúti vasutat építettek, a legújabb javítások bemutatására. Uzenben áll egy vágány nélküli motorvasut és egy automobil városi vasut.

A kiállítási tárgyak Drezda város híres kiállítási csarnokában fölhalmozva. Maga a csarnok 1.800.000 márkába került s a mel-lék csarnokokkal 20.000 négyszög méternél nagyobb területet foglal el.

Eddig elé Angliából, Észak-Ameriká-ból, Ausztriából, Belgrádból, Dániából, Fran-czia, Svéd, Norvég, Olasz, Orosz és Spanyol-országból jelentették be nagyobb városok, hogy küldöttjeik megsemmilék ezt a párat-lan kiállítást. Hazánkban Budapestről nem-csak egy sereg tisztviselő, hanem a tör-vénhatósági bizottság tagjai közül is nagy számmal jelentek be a drezdai tanulmány-túra. A vidéki magyar városok polgárme-sterének debreceni kongresszusa a belügy-minisztérium felhívása alapján szintén fo-galkozott a drezdai kiállítás kérdésével s egyhangulag annak az öhajnak adókat kifejezést, hogy minden magyar város mód-jához mérten minél több küldöttel tanul-mányoztassa a tanulságos kiállítást.

Magnnk is nagyon örvendünk e neki buzdulásnak, mert bizony reánk férne egy kis modern haladás, — de attól tartunk, hogy a jószándék papíron marad, — vagy majd a kiállítás bezárása után fogjuk „meg-tanácskozni“, hogy milyen jó lett volna valamikéval tanulnunk.

P. T.

Május 20-án nyílt meg Drezdában György szász király védnöksége alatt a ki-állítás. 128 német városi korsz benne részt, bemutatva németországi községi közigazga-tás összes ágai, ut, hid építési, rendszeti, közoktatásügyi, közegészségügyi stb. funk-ciók szerint. A kiállításra meghívatt Magyarországi városait is és a belügyminiszter körrendeletben szólította fel az összes vá-rosokat a képviseltetésre. A felhívásra majd-nem minden város bejelentette részvételét és a debreceni polgármesteri kongresszus h-tározatilag mondta ki, hogy a képviselők lehetőleg egy időben fognak a kiállításon megjelenni.

MULATSÁGOK.

Mulatságok sorrendje:

- Junius 6. Vasuti altisztek majálisa.
„ 7. Hivatalszolgák majálisa.
„ 10. Unitárius kollegium majálisa.
„ 14. A szabón újaknak nyári táncvigalma.
„ 28. Iparos agmenház majálisa.
Julius 4. Kárpitos segédek majálisa.
„ 5. Néppünnepély majális.
„ 12. Könyvnyomdászok nyári táncvigalma.
„ Az összes majálisok a Lövöldében lesznek megtartva.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 2.

A liberális közvélemény megmozdulása.

Dr. Somló Bódog ügye nagy hasznát csinált az országnak. A régóta tűrő, megálázott liberáliszmuszt életre keltette. Mindenkinek erzi, hogy a jezsuita aknamunkának, a klerikáliszmus tovább terjedésének vétő kell végre kiáltani. A nagyváradi botrány egy csopp volt a teli pohárban s minden liberális embert táborba szólított a stréberség merénylete. Országos a főláborodás Bozóky, Hoványi urak és társai ellen. Az egész magyar sajtó főláborodva tárgyalja a nagyváradi merényletet. A liberáliszmus legkiválóbb írástudói szálltak sikra. Ez ügyben dr. Vázsonyi Vilmos hatalmas vezércikket írt, Ignotus is, valamint Papp. Tóth Béla „Esti levél”-ben mond súlyos és lésújtó kritikát az öt professzor denunciació-lásáról „impotens és csuhás” merényletéről.

A félhivatalos Magyar Nemzet az eset-ről többek között a következőket írja: Kultuszminiszteriumunk vezetőjének, a tanári tanszék, a tanárok tudományos működésének esztimálása tekintetében való liberáliszmusa és a tanárokkal szemben való páratlan igazságérzete ismeretes. Köztudomásu, hogy minden eléje kerülő kérdésben a leg-szigorubb tárgyalással foglalkozik s a tan-szabadság nagy elvét alteráltatni melléke-kintek által nem engedí s ezért mindenki nyugodtan várhatja be, míg ez ügyben az illetékes fórum nyilatkozik fog.

Gróf Andrássy Gyula elnöke a Társadalomtudományi Társaságnak, melyben dr. Somló Bódog előadását tartotta. Egy újság-író fölkereste gróf Andrássyt. Gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy még nem volt alkalma tüzetesen foglalkozni a dologgal. Bármit tanított azonban Somló Bódog, határo-zottan kárhoztatja az ilyen eljárást, mely a vélemény nyilvánítás szabadságát személyi hajszával akarja elfojtani. Mint tudósítónk írja: gróf Andrássy Gyula elnök, Pikler Gyula alelnök rendkívüli gyűlésre hívják össze a társaság tagjait s tiltakozni fognak a gondolat szabadság súlyos megsértése ellen.

Nagyváradi társadalmát is a jogakadémia esete köti most le. Ezt tárgyalják mindenütt. Óriási elkeseredés a jogakadémián, e klerikális fészék ellen. Apró dolgok, amik most kerülgetnek nyilvánosságra, csak növelik az elkeseredést. Kiderült, hogy a fatális tanári konferencián dr. Somló Bódog kérve-kérte Bozókykat, ne vigyék ezt a szégyenletes döntést a nyilvánosság elé. Az öt professzor azonban ragaszkodott a hírlapi közléshez s még most is kérkednek, hogy ők megmutatták stb. A jeles urak a miniszterhez küldött fölterjesztésben már nyíltan vakmerően kfr. katolikusnak (sic!) cimezik a kir. jogakadémiát.

Dr. Somló Bódogot tegnap, mikor órát tartani lépett a tanterembe, az ifjúság óriási éljenzéssel fogadta. A fiatal professzor nagyon megkérte az ifjakat, hogy tartózkodjanak a tüntetéstől, az éljen abeugot is szokot csinálni s az ő ügye az ifjúságra nem tartozik.

— (József főherceg Kolozsvárot.) Amint értesülünk, József főherceg a jövő hétfőn Kolozsvárra érkezik szemle céljából. Az 51-ik gyalogezrednél — forrásunk szerint — nagy előkészületeket tesznek a főherceg fogadtatására.

— (Halálosok) Belényesi Várady Mihály. Egy munkás esztendőben töltött hasznos élet szűnt meg belényesi Várady Mihály, kolozsvári kereskedő elhunytával. Az élete 61-ik évében, május hó 30-ikán megboldogult derék polgártársunkat tegnap, hétfőn délután temették el, a nagyszámú rokonság, ismerősök és tisztelők ósintre részvétel mellett. — Trebosztói Révay Pál. Az ev. ref. egyház egyik kiváló, önzetlen, nagyszívű lelkipásztora trebosztói Révay Pál sepsiszentgyörgyi ev. ref. pap élete 63-ik évében, hosszú szenvedés után mult hó 28-ikán elhalálozott. A széles körben ismert és szeretett lelkész pünkösöd előtti szombaton óriási részvét közepette kísérték örök nyugovóra Sepsiszentgyörgyre.

— (Uj színház a fővárosban.) Egyre szaporodnak a fővárosban a színházak. Arról értesülünk, hogy még egy színház nyílik meg Budapesten az ősszel, amelynek Góth Sándor, a Vigszínház ismert művésztagja lesz az igazgatója és amelyet a berlini Kleiner Theater mintájára terveznek.

— (Szerencsétlenül járt amerikai magyar munkások.) Megrendítő szerencsétlenségről ad hírt a „Szvoboda” amerikai lap legutóbbi száma. Stavn-Pa-ban leégett egy tizenegy emeletes munkásház és 740 munkásnak gyermeke, soknak felesége bent-

veszett. Az Ejder Tompson vasolvasztóban pedig erős gőzárám következtében kifutott a folyékony vas s tizenkét magyarországi munkást forrázott le, akik azonnal meghaltak.

— (Esküvő a halálos ágyon.) Megható jelenet játszódott le vasárnap délután Szeged egyik szegényes lakásában. Ott laknak Mirkov Benedek férfi szabó és Kulcsár Teréz, akik a mai napig közös háztartásban éltek egymással. Néhány hónap előtt elhatározták, hogy megesküdnek, de a férfi hirtelen rendkívül veszélyes torokfájást kapott és e miatt késett az egybekelési aktus. A baj mind veszedelmesebbé vált, úgy, hogy Mirkov teljesen munkaképtelen lett. Így a legnagyobb nyomor közepette tengette életét a két teremtes hosszú hónapokon át, várva, egyre várva a gyógyulás napját, amely meghozná a kenyeret és az — esküvőt. E helyett azonban a mai napon jelentkezett az a gyűlöletes fekete rém, aminek neve: halál. A boldogtalan ember érezte a véget, amit különben 5 orvos is konstátált, elhívatta tehát az anyakönyveztőt, aki összeadta őt betegágyának hűsége órával és nyomora részesével: Kulcsár Terézszel.

— (Kolozsvári cipész munkások ünnepe.) Mozgalmas napjuk volt tegnap a kolozsvári cipész munkásoknak. Diszes ünnepély keretében, délelőtt fél tizenegy órakor történt meg sakegyletük új zászlájának felavatása, mely alkalommal, a szögbeverés aktusakor számos beszéd és jelmondat hangzott el a magyar ipar fölvirágzására, erősödésére, fejlődésére. Este táncvigalom volt, ugyancsak a Redoutban és folyt a jókedv, a tánc, a mulatság, egész a hajnali órákig.

— (Kuruzsló.) Szenzációs bűntény tartja izgalomban Ssabolics vármegye közönségét néhány nap óta. Az eset színtere Ssabolicsbányá, de a bűntény szálai behálózák egész Ssabolicsvármegyét. A csunya ügy a minap pattant ki, amikor Sebestyén Jánosné sabbolicsbányai kuruzsló asszony egy Schvuk Éva nevű leány újszülött gyermeke két megfolytatta. Ebből az ügyből indult ki a vizsgálat, amelyet a nyiregházi kir. törvényszék vizsgáló bírja, a kir. ügyész és a csendőrség a helyszínen folytatnak. A vizsgálat eddigi részleteiről tudósítónk az alábbiakat közli: Sebestyén Jánosné sabbolicsbányai szülésznő egyike a legveszedelmesebb kuruzsló asszonyoknak. Híre volt az egész vármegyében, melynek minden részéből voltak páciensei, leginkább urnők. Lakásán egész kórházberendezés volt, a hol két-három leány is fektült egyszerre. — A mikor Schvuk Évát elfogták és megvallotta, hogy Sebestyénnek működtött köze, a csendőrség rögtön fölkereste a kuruzsló nőt, akinek a lakásán akkor is két jó családából való leányt találtak ápolás alatt s ugyanabban az időben egy ur asszonyon is műtetét hajtott végre. A kihallgatott ápolatka valomása után eddig 17 leány és 22 asszonyra derült ki, hogy gyermekeiket Sebestyénnek által pusztították el. — A törvényszéki kiküldöttek az elősott gyermekek hullait most ásátják ki. — A tartóztatott Sebestyénnek a legkonokabbul tagad mindent, csak a pácienseinek a valomásaiból lehet a nyomozás szálait tovább vezetni. Ssabolicsbányán most nagy a rémület a leányok és asszonyok között, mert nem tudják, hogy nem derül-e ki rájuk is valami a Sebestyénnek való ismeretség révén.

— (Pusztító vörhenyjárvány.) Székesfejervárt, mint tudósítónk írja, veszedelmesen pusztít a vörhenyjárvány. Bierbauer Viktor dr. főorvos ma előterjesztést tett Havranek polgármesternek az összes polgári és elemi iskolák bezárása tárgyában. Május hónapban hetven megbetegedés közül 15 halállal végződött. Kedden az összes iskolát be fogják zárni. A vizsgákat szeptemberben tartják meg. A városi járvány-kórház megtelt. A városban, különösen gyermekes házaknál nagy a rémület.

— (Falb kritikus napjai.) A tudós cseh leveli béka, Falb Rudolf professzor, már megjósolta az 1903. év második felének úgynevezett kritikus napjait is. Ezek: június 24, augusztus 22, szeptember 4. Ez a három elsőrendű kritikus nap. Másodrendűek: szeptember 7, október 6, november 5, nov. 19; harmadrendű: július 9, augusztus 8 és december 17. Az ismert időköz az egyes hónapok időjárásáról is ad le kritikákat. Ezekben az a legnevezetesebb, hogy a nyári hónapokra rendkívül hűs, hideg időjárást, őszre és télre pedig nagy meleget jósol. Most hát várjuk, mennyi igaz a jövődömondásból?

— (Mit ajánl?) Egyik kolozsvári kávéházban ma délután mulatságos jelenet játszódott te. A társaság közé letelepedik egy ifjú ember, akit a pincérek — legnagyobb bánatukra — törzsvendéként — nem tisztelnek. Ennek a férfúnak ugyanis nem egy-két... tíz... husz kapuciner nyomja a lelkiismeretét és a kifízottetlen pikolóinak összességéből a második Fekete-tengert igen bőven egybe lehetne hozni. A mikor az ifjú leült, a pincér szokás szerint hozzáróhant:

— Parancsol k'ém ássan?
— Hát mit ajánl? Kávét vagy fagy-laltot? — kérdezte a vendég.
A szalvétás vitéz habozott egy kissé, azután megmondta a véleményét:
— En a tekintetes urnak ajánlom a — távozást.

Szólt és kendőjét a hóna alá csapva elrohant.

— (Sok millió hernyó.) A kolozsvári gyümölcsöket nagy veszély fenyegeti. A birtokosok nem vették észre a hernyók tömegét. Holnap már millióként bujnak ki hálóból s teljesen megsemmisítik az alma-termést, azután a szilvát. A gazdák még megmenthetik, a mit az Isten adott, ha e héten leszedik e hernyófészkeket.

„Ujság.”

Június hó 1-étől új előfizetést nyitotunk lapunkra.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Egy hónapra 2 „

Azokat az előfizetőinket, a kiknek előfizetése május 31-én lejár, arra kérjük, hogy a megrendelést mielőbb ujtassák meg, nehogy az „Ujság” küldése fönnakadást szenvedjen.

Nyáron az egész fűrdő idő alatt előfizetőink kívánságára az „Ujság”-ot bárhová utánuk küldjük még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Mutatvány-számot kívánatra 8 napig ingyen küldünk.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Kedd: A drótos tót.

* A drótos tót. Sokan úgy vélik, hogy már az az egy tény teljesen elegendő magyar embernek Magyarországon fényes írói és művészi sikereket elérhetni, ha az író, a tudós és művész külföldön szerez jeles nevet magának s az ott szerzett névjegyet küldi be a magyar közvélemény elé, mely erre aztán mit se néz, mit se lát, egyszerűen leborul nagy hazánkfia kíválsága előtt, azt se bántva, hátha jeles honfitársunk némi kis falsifikátumot követett el annak a névjegynek az elkészítésével, némi megévesztést a beklüdsével.

Bizony úgy látszik, a magyar közönség ilyen. S jó szerencse, hogy a be-bekopogatók, a hazaszólók nem szélfúvások, mert csakugyan könnyű szerrrel felültehetnének bennünket. Mi lelkesen és bámúlattal, romlatlan naiv kedéllyel tapsolunk meg mindent, a mi kívülről jön. Mondom, jó még, hogy a mi emberek, a mi művészeink igazi, tényleg elért külföldi sikerekkel ajánlkoznak nekünk is, vezéreinknek. Mert biz addig, itt, meghallgatásra nem találunk. — Lehár Ferenc, a Kutyska pompás sikere után, csak akkor láthatja nálunk színen bájos, kedves operettjét, a *Drótos tót*ot, a mikor ő, a magyar-szarmazású művész a császárvárosban dirigál s a mikor ezt az operettjét valamely bécsi színházban rogyásig eljátszották már a bécsiek. Ez régi bűn és régi vád, de naiv kedéllyel örülnünk kell, hogy hozzájuthatunk Kolozsvárot is ehhez a kedves meleg, ötletes, s ha néha néha ismerősnek is tetsző, ám mindig díszkrét, finom muzsikájú vidám operetthez, mely bizonyára több telt házat csinál itt is, ép úgy mint Budapesten, hol alig másfél hónap óta harmincadszor került színe már.

Az operatt szövegét Leon Viktor után, Rutkai György és Mórei Adolf magyarosították ügyesen, de természetesen nem teheték dussá és tartalmassá a librettót, mely bizony eléggé sovány és kóvált. Jankó, a kis tizenkét éves tót fiú társai világgá megy, drótozni, fótózni s bucsuzások örök hűségeit esküszik a nyolc éves Zsuzskának, az öreg drótos tót apa és anya áldása mellett. Zsuzska kikönyörög a sebhounan el nem maradható házi zsidótól, Pfefferkorn Parkas Lipót hagyományoktól egy egész ezüst forintot, Jankó számára, nehogy Jankó éhen találjon halmi az uton. A szegény koldus zsidó prédikációk közepette odaadja a forintot és jó tréfából írást kért Zsuzskától, hogy a forintot, majd ha lesz, hatos procent mellett megajaja. Jankó vidáman is, busan is, maga se tudja mit csináljon utnak indul társaival s ezzel vége az előjátéknak.

Tizenkét esztendő múlva Jankó kész gavallér kereskedősegéd. Günter bádogosmester, az ideális, szocialista, anarkista fényes üzletében, hová a jó zsidó beprotégálta. Ma tán el is jegyzi a Günter ur lányát, Micit. De a zsidó beüti az orrát, cseledet rekommandál s hogy Jankót és a régi Zsuzskát s zezohozassa, Zsuzskát, kit ő szeretője, vőlegénye a Pesten huszárként jó Milos káplár után fölvisz a szive Budapestre, viszi cselédnek Günteréhez. A paraszti Zsuzska s a gavallér Jankó rá sem ismernek egymásra, de jeles izraelitánk szövi a bogot, kész a bonyodalom, mert Mici megtagadja hazug Jancsiját s a véletlenül ott időző Milos is eltaszítja csalfa Zsuzskáját. Kész a bonyodalom. De mire való az utolsó felvonás? Ha a mádi polgártárs vétett, hozzá helyre bűntet ugyancsak a mádi hazafi! És ő helyre is állítja a megdőlő frigyeket. Édes a kibékülés s édes a szindarab fináléja is. Ugy-e nem valami hatalmas egy librettó! Igaz, kárpótolt érte az invenciózus, bájos zene s az a csapangó vígág, mely kiárad az egész operettből. Oly féktelen derű, kacaj lett urrá a vasárnapi premier estében a színpadon is, a nézőtérben is, sőt a két fő közötti válaszó-ösvényen is, hogy ez utóbbi kissé — nagyon sok is volt a jóból. Mátrai

Kálmán ki nem fogyott jókedvű, sokszor karzati, — de legtöbbször kacagtató humorából. Megyeri Dezső a jó zsidót játszotta, ismert kitűnő művészetével. — Kassai Károly fess huszárkáplár volt. Ezt a kiváló színészt agyonjászatták itt, csoda-e, ha sokszor kedvetlennek tetszik a játéka? Vécsey Géza gyönyörűen énekel. Várady Miklós kopott hangja nem akadályozta meg ügyes forgolódásában. Mészáros Alajos napnapután, szemlátomást növekszik. Ő is, mint Szegő, tiszteres léptekkel haladnak. Csak meg ne álljanak a vidéki középszere-ség felső határkövénél, mely a szegény vidéknek remek, de a művészetnek kevés. Bizunk és remélünk, mert erejük látható és nagy. Dezsőri egy őrmester kővér alakját mutatta be, harsogó nevetésre fakasztva a színház közönségét.

A nő szereplők: A kis Zsuzskát s a kis Jankót Fehérvári Etuska és Dezsőri Emma játszották és énekeltek oly édesen, bájosan, hogy folyvást és újra ki-kitört a taps és éljenzés. Különösen Fehérvári Etuskában látunk a csálhatatlan jelet, a fejlődő hanganyagának s a forrásban levő igazi művésztalentumnak. A nagy Zsuzska Szabó Mariska volt. Szokott, ügyes játékaival, bájaival, kedvességével, fiatalos üdőségével kárpótolt bennünket a hang gyöngyögeért, viszont Garzó Adél iskolázott művészi hangja, nyílt színi tapsot ért el. Mindkét színésznőnek hatalmas tapsokban, előbbinek virágkosárban utóbbinak szép virágcsokorban is volt része. Szabó Mariska, az épséggel nem esetlen Zsuzska, a második felvonásban Mátraival betétül eljárta a divatos „Cake-walke” táncot is, ezt a nagy ügyességet igénylő és páratlanul fáradságos néger csodadolgot s míg a földszint s a páholypok tapsoltak és a karzat túltöltött, addig ez örült tánc két jobb ügyre méltó bemutatója, ugy liheget, hogy fájdalom volt nézni. De hát... ez kell a magyarnak!

Az előadás fél tizenegykor ért végett. Tegnap este megismételték, ma pedig harmadszor is színe kerül.

(b. a.)
* Vendégszereplés. Fedák Sári csütörtöktől kezdve négy estére terjedőleg vendégszerepleni fog a kolozsvári Nemzeti Színházban.

MŰVÉSZET.

Mikes. Lévy Józsefnek ily című, gyönyörű költeményét (Egyedül halgatom tenger mormolását...) ügyesen és élénk zenei tehetségre való érzéssel zenésítette meg Szabady Kata. A dal a zágoni Mikes- emlék bizottságnál kapható 1 koronáért. Tiszta jövedelmet az ottani Mikes-emlékre fordítják. Már csak e nemes cél érdekében is ajánljuk e dalfüzet megszerzését az iskolának, nemkülönben a hazafias közönségnek is.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.—

Uj képviselő.

Nógrád, június 1. (érk. 11 ó.) Kaloss József a függetlenségi párt jelöltje nyolcevanegy szótöbbséggel a kerület képviselőjévé választatott.

Gr. Andrássy Gyula cikke.

Budapest, június 1. (érk. 11 ó.) Gróf Andrássy Gyula a »Neue Freie Presse« legújabb számában érdekes cikket írt a hadseregről, kijelenti, hogy a német vezényszónak hiva, a hadsereget nemcsak közösnek, de egységesnek is tartja. Azonban elítéli a hadsereg egyoldalú nemzetietlen osztrák szellemét s a magyar hadseregben magyar nemzeti szellemet, érzést és nevelést követel.

Öngyilkos csendőrszázados.

Budapest, június 1. (érk. 11 ó.) Világhy Gergely csendőrszázados a budai újköruti csendőrlaktanyában fölboltelte magát. Holttestét a helyőrségi kórházba szállították. Az öngyilkosság oka nagymérvű kártyaveszteség.

Horvát zavargások.

Budapest, június 1. (Érk. 11 ó.) Zágrábból jelentik: Az ausztriai szlovén népgyűlésről tegnap többen megérkeztek. A vasuti állomáson nagy néptömeg várta az érkezőket s a rendőrség egy intézkedését a tömeg félreértve, megtámadta a rendőrséget, majd az utcákon nagy tüntetéseket rendezett. A rendőrség végre a katonaság segítségével szétoszlatta a tömeget s elzárta az utcákat.

Egy hadnagy garázdálkodása.

Pozsony, jun. 1. (érk. 11 ó.) Szászi hadnagy, ki Pahigyai ven-

déglőst a minap megkardlapozta, kilépett a hadseregből.

Halálos pofon.

Budapest, jun. 1. (érk. 11. ó.) Vitéz Márton kifőző Letor Mátyás szabósegédet a Dob-utcaban fölszólította adóssága kifizetésére. Szóváltás közben Vitéz pofonütötte Letort, mire ez azonnal halva rogyott össze. Az összegyűlt néptömeg megakarta lincselni Vitézt, de a rendőrök kiszabadították s egyuttal el is fogták, hogy a törvény elé állítsák a szabósegéd gyilkosát.

Összeesküvések fejedelmek ellen.

Budapest, jun. 1. (érk. 11 ó.) Belgrádban és Szofiában messzi elágazó összeesküvést fedeztek fel Ferdinánd bolgár fejedelem és Sándor szerb király ellen.

REGÉNY

Ahalott szerelme

— Regény. —

Írta: Gersdorff A.

Fordította: Zentai Leó. (20.)

Megtefe ezt azonban a másik, amelyikben a gróf hűtlenséggel vádolta s követelte, hogy az első szó az övé legyen, ha újból birni akarja őt.

Oh, ha hihetett volna, ha lehetségesnek tartotta volna — lábai elé vetette volna magát s ugy ajánlotta volna fel akár az életét is végtelen szerelmében.

De nem tudott hinni....

Meg volt gőzödvé, hogy a gróf csak alkalmas ürügyet keres a szakításra. Ő mindig udvarias volt és a szakításnak is megakarta adni a formáját. Néhány nap telt el kölcsönös hallgatásban. Milyen napok, milyen éjszakák a szerető szívre!

Szerencséje a fájdalomnak Késérő könyvek ha folynak, Lelked bánat, könybe ha vész, Meghal benne minden érzés.

Milyen napok, milyen éjszakák. Győrtte, kinozta magát, hogy a vérző, kínzó sebből kihuzza a nyilat, — hasztalan.

Végre rászánta magát — irt. Ugy irt, hogy ha a legkisebb szándéka volt a grófnak előnni — el kellett jönnie.

Mikor levelét postára akarta vinni — jött az ő levele:

„En szép, szeretett Angyalom!

Minden reményemnek, hogy a hidegség köztünk csak muló lesz — örökre vége. Áthelyeztek. Bármennyire is szeretném — lehetetlen többé hozzád jönnöm. Utaznom kell, a milyen gyorsan csak lehetséges. Ő felségének szolgálata igen szigorú és terhes. A jelen esetben azonban véleményem szerint valóságos jótétemény reánk nézve ez az áthelyezés, a mennyiben magkimél a kölcsönös bucsuzkodásoktól, a mi mindkettőnkre kellemetlen lett volna. Te, drága barátom, elég okos vagy arra, hogy tőkéletesen megértis. Mi már többé nem találkozzunk, én azonban hozzád küldöm tiz leveletömet és jó barátomat, — Meyer Jakab urat. Esetleges óhajaidat teljesíteni fogja. A mi a lakást illeti, ami ott az enyém volt — az természetesen mind a tied. Tudom, milyen helyzetben vagy bizonyra veszem, hogy nem fogsz megszegyeiteni szerelmünk édes emlékeinek visszatámasztásával. Felejtethetetlen szép napokat köszönhetek neked; igen hálás is vagyok érte. Édes és boldogított volt birni téged! Ha hű és hallgatag barátára lesz szükséged, ki szolgálatakat tegyen neked, — tiszteld meg evel

Karahn Emil grófot.

Ez volt az utolsó szó!

Ezt kereste!

— Ha hű és hallgatag barátára lesz szükséged — nem, ő soha sem fogja többé látni, soha sem fog többé vele beszélni....

IV. Fejezet.

Álomtalan álom.

Még egy kép. Az utolsó Párizsból. Az év utolsó estéjén volt. A szalonban iszonyatosan fel van fordulva minden. A butorok és az elegáns apróságok, a melyek oly szépen voltak ott elhelyezve — vad rendtelenségben hevernek szanaszét. A földön fonnyadt virágcsokrok között egy egyszerű fekete láda előtt térdelt Manka, kopottas fekete selyem ruhája és az egyszerű láda ríktó ellentétet képeztek a szoba fényes butorzatával.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Nagyág. R. K. A két Eminesur fordítást megkaptuk. Legközelebb közreadjuk. — Mindkettő szép, de a második: az *Anyóscsók* című, egyszerűségében igazán megható s ennek a fordítása az elsőnél is sikeresebb. Szívesen üdvözlét!

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

MEGNYILT!

Réti Sándor

MEGNYILT!

férfi ruha és szabó-üzlete a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju-ooo szőlevekben. ooo Gyermekruha-különlegességek.

oo Mérték utáni megrendelések oo kitűnő szabással!

ooo eszközöletnek. oooo

Arverési hirdetmény.
Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. törvényszék 1903. évi 1469. sz. végzése következtében dr. Menyhart Gáspár ügyvéd által képviselt Nirenfeld Simon javára Balázs Ferenc és neje és Balázs István ellen 320 korona — fill. s jár. erejéig elrend. 1903. évi február hó 25-én fogantatott költési végrehajtás után lefoglalt és 948 koronára becsült költési ingóságok, egyaránt: butorok, 1 zongora stb. nyilvános árverésen eladtnak.
Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 1903. évi V. 1. 268/2. számú végzése folytán fenti költések teljesítését követően betudása után még hátralékos tőke és a bíróság már megállapított, valamint a még felmerülő költések erejéig Kolozsvárt, megkezdve Füredi-utca 7. sz. alatt és folytatva Fellegvári-utca 104. sz. a leendő eszközölésére 1903. évi június hó 3-ik napjának délelőtti 11 órája határidővel kitérítik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet igényőnek, szükség esetén becsőron alul is el fognak adni.
Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és fel foglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelték.
Kelt Kolozsvárt, 1903. évi május hó 14. napján.
Ligeti József,
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.
Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. törvényszéknek 1903. évi 3419/4. számú végzése következtében dr. Davidovics Sándor ügyvéd által képviselt Blum Csili bánffy-hunyadi lakosnőnek Hirsch József bánffy-hunyadi lakos ellen 200 korona tőke s járuléka erejéig 1903. évi május hó 13-án fogantatott költési végrehajtás után lefoglalt és 2360 kor. 12 fillérre becsült: Bóli árak és bóli állványok, valamint egyéb berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.
Mely árverésnek a bánffy-hunyadi kir. járásbíróság 1903. V. 403. számú végzése folytán 2000 korona tőkekövetelés emnek 1903. évi május hó 13-ik napjától járó 5%, kamatai és eddig összesen 54 K. 90 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig alperesnél a bonthelyiségen Bánffy-hunyadon leendő eszközölésére 1903. évi június hó 9-ik napján d. e. 8 órája határidővel kitérítik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet igényőnek, szükség esetén becsőron alul is el fognak adni.
A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.
Bánffy-hunyadon, 1903. évi május 26-án.
Csutak János,
kir. bír. végrehajtó.

Udvari és Társa
kocsigyártó cég legnaggyobb készletet tart új kocsikból, elvált és szakmabavágo javításokat, kocsilackozást, bérelést. Megrendeléseket készséggel teljesít. Használt kocsit becsőrel. —
Videki írásbeli megkezdésekre azonnal válaszol 1885 94-144 Kiváratra árjegyzéket küld.
UDVARI és TÁRSA
Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa vendéglő mellett) saját helyiség Részvett kiállításon kitüntette szép és jó munkáért

Árjegyzékek, költségvetések, rajzok és szoba-berendezési tervek a legegyszerűbbtől a legfényesebbig — kíváratra díjmentesen eszközölnek!
Azon hatalmas és az ország közgazdasági érdekét előmozdító „HONI IPAR-PARTOLÁSI ACTIO”, mely az ország minden részében megindult, arra buzdította alulírottakat, hogy egy nagyobb szabású Műbutorgyárt
(melynek műszaki vezetője RIMÓCZI FERENCZ helybeli előnyösen ismert műasztalos)
a kolozsvári piacon létesítsünk.
Hol kizárólagosan magyar anyagból, magyar munkásokkal, mindazon magos igényű „barokk”, „német” és „modern” stílusú butordarabok készülnek, melyek eddig a t. cz. közönség által csak mint külföldi specialitások ismervé voltak. Meri műhelyeinkben csak a legfinomabb anyag, a legkiválóbb és a művészettel határos munkaerővel lesz feldolgozva.
Vállalatunk oly szerencsés viszonyokkal alakult és oly szilárd alappal van fektetve, hogy — eltérőleg sok új hön vállalattól — nem apellálunk a n. é. közönséghez, miszerint ezen „országos ozél” érdekében némi anyagi áldozatot is hozzon és az általunk piacra bocsátott hön szőp és jó árú, valamint drágább díszese, mint a külföldi hasonrangut, sőt ellenkezőleg, a fuvardíj meg-

Deutsch József férfi-ruha áruház Kolozsvárt, Mátyás király-tér 30. sz. alatt.
Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Siberia ruhákat
Ajánl minden xxx alakú kivitelben, a legjobb anyag, a legjobb szabás, a legjobb munkával mérsékelt árakban.
Neumann M.
xx Kolozsvár xx cs. és kir. udv. szállító Mátyás király-tér.
Írjegyzéket küldök!

Eladó ház!
Cs.ádi körülmények miatt, jutányos feltételek mellett, azonnal eladó Kolozsvárt egy emeletes ház mely hat üzlethelyiséggel és több úri lakással van építve. 2508 3-3
Zseher: 70,000 korona törlesztéses kölcsön. Több mint 10 évi adómentességgel bir.
Tiszta jövedelem a vételár 10%-át felül-mulja. Felvilágosítást ad az „Ujság” o o kiadóhivatala Kolozsvárt. o o

Videki butorkereskedőknek is legjutányosabb Telefon 430. beszerzési forrás! Telefon 430. SZOLID, HATÁROZOTT ÁRAK!
Grünfeld K. József és Fia
2509. 4-49. fakeskedők butorkészítő osztálya.
Mintaraktár: Sigmund-féle házban, Szép-utca 1. szám.

Mérték szerinti megrendelésekre
Segujabb Hazai és Külföldi
Szövetekből nagy választék!!
Figyelmese és kitűnő munka!

Törs és Ormai mérnök-vállalkozók 2905 31-105
műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás Telefon 324. szám király-tér 18. az első emeleten
Elvállalja
vizvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,
lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára. Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.
Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.
Raktáron vannak:
vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak vizvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Melyik a legkedveltebb ásványvíz? A felső-rákosi (Mária forrás)
Mátyás király gyógyasvanyviz!
De igazolt is, mert úgy üdítő hatásra (borral), mint gyógyhatásra az összes itt ismert vizeket jóval felülmulja. Azonkívül 40%-al olcsóbb, mint a többi vizek, a mi nem megvetendő, mert csupán egy üveg napi fogyasztásnál is 30 koronát kiteszen az árkülönbözet egy évben. Csak azért olyan olcsó, mert a helybeli főraktáros egyszersmind a forrás bérlelő is. — A gyógyhatásra prof. Karányi, prof. Purjesz, prof. Kuthy uraktól kitűnő bizonyítvány áll rendelkezésre. — Főraktár a forrásbérlelő
Hirsch Adolf cégnél (Hid-utca)
kapható minden jobb fűszerkereskedésben és étteremben, s hol nem, követeljük saját érdekünkben.
Múlt. dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag ur, a budapesti m. kir. egyetem hírneves belgyógyászati tanárának bizonyítványa.
A felső-rákosi „MÁRIA” forrás ásványvizét a vezetésem alatti egyetemi belgyógyászati körönd, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan rendeltet — a gyomor és légcsőszervek hurutos bántalmaiban, vesébajokban, főleg podag vészegénység és ezzel összekötött idegbajokban szenvedő betegeknek mindazon előnyös hatással, melyet a legjobb földes vasas ásványvizek nyújtanak.
Gazdag szén-sav tartalmánál és kellemes frissítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és az emésztést. A rendelkez-

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER
SOMATOSE
ERŐSÍTŐ-SZER
Vas-Somatose
Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12. Manufacturing & C. New York, Balkara Cylinder stb. stb.
2290 36-*

Nyári ujdonságok.
A panama-kalap a nyári idény legkedveltebb ujdonsága!!!
Legdivatosabb
kemény, puha és szalmakalapok dus választékban s a legújabb divat szerint. — Finom izlésű színes Zephir, Batist és Tennis ingek, sapkák, keztyűk és nyakkendőkben legszebb választék.
Segujabb finom borsalino kalapok 1 darabja frt: 3.50 és 4.—
Bittó Rezső uri divattüzletében Mátyás király-tér 12. sz.
Nyári ujdonságok.

HERMANN E.
varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.
Ujjonnan berendezett mechanikai o műhelyekben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltenek.
Varrógépek!
1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30-50 frtig.
1 karikahajós 65-80 frtig.
1 Central Bobbin 86-90 frtig.
Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12. Manufacturing & C. New York, Balkara Cylinder stb. stb.
A varrógép kedvezménye: Hetti vagy havi részletfizetésre is vásárolható. o o o o o o
2290 36-*

Havas Lázár festék- és keféáruk nagy és kicsinybeni raktára Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 13. szám.
Festék árak minden színben olajba törve és por alakban.
Kéfé-árak: ruha, haj, óra, ezüst takarító, butor, billiárd, kalap, üveg és closett stb. mosó, sűrű, fényesítő, ló, marha kefék, meszelők és seprők. továbbá nagy raktár minden létező alak és minőségben, ecetek, porok, kokusz stb. Láb-törők nagy választékban. Bontó, por és hajfésűk. Fog-, kör- és bajusz-kefék, bajusz-pedrók (Royko-féle tiszta-ujlaki is) minden színben, bajuszkefék. Illatszerek minden gyártmány igen olcsó árak mellett. Borotválkozó szappan és szappan-krem és minden borotválkozó eszközök. Fogtakarító, por-pasztá és szájjív, fejmossa, hajfésűk, fekete, barna és szőke o o o o o o Tyukeszemirtő. o o o o o o